

אור האמונה

פרשת וישב - חנוכה

שבת קודש * כד' כסלו, תשע"ג

גיליון מס. 346

✦ דברי התורה שבגיליון מוקדשים ✦

לרפואה שלמה
מני חזקיה בן דליה, שלמה בנימין בן שרה פרוין
אמה בת מרסל
לזיווג הגון וחזרה בתשובה
הילה בת פלורנס
לימוד תורה בישוב דעת
אביהו איתן חדד בן יפה
לעילוי נשמת
שלמה שלומי בן אילנה נאוה, יא' חשון תש"ע
זילפה בת לאה
בניהו בן זכריה (יחיאל) ומרים, כו' אדר תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה

חֲנֻכָּה חַג שֶׁל אֹר

"ימי חנוכה הם ימי הודאה, כמו שכתוב: וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל... וימי הודאה זה בחינת שעשוע עולם הבא. כי זה עיקר שעשוע עולם הבא - להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך שעל ידי זה סמוכים וקרובים אליו יתברך" (ליקו"ת ב).

על נפש הילד כמו הדוגמא החיה שהוא רואה אצל הוריו ומוריו, אם לטובה ואם ח"ו לרעה.

אֹר שֶׁל אֵין יְאוֹשׁ

יהודי מדליק נר חנוכה ואור גדול ממלא את הבית, אור שחודר לכל לב, להבה שכל כולה הארת פנים והיא מבשרת: "השם איתך!" מתי מדליקים נרות חנוכה? משתשקע החמה. כשהחשיכה יורדת לעולם, ופוסקת חמימות הלב, והאדם נלחץ ונדכא, כאילו אין תקווה ח"ו, אז באים נרות חנוכה ומגרשים את היאוש שלב, מעוררים את התקוה, מחדירים בלב שמחה.

חנוכה זה חג של נצחון. נצחון הרוח את החומר, נצחונה של היהדות את התרבות היוונית. יון זה שלושה קווים, כל קו שוקע עוד קצת למטה. זה מה שקורה למי שמתרכז בחומר, בתרבות יון, בתאוות העולם הזה, הוא שוקע ביוון המצולה. כדי שיהיה לי טוב אני לא צריך כלום. רק את ה'. החיבור לה', האהבה לה', לא תלויים בשום דבר שיש לי או שחסר לי. "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי". אם יהודי לא זוכה לזה, לבחינה הזו, אז העיקר חסר לו. מה זה משנה שיש לו בית כזה יפה, וכאלה ילדים יפים ומוצלחים, וקבלו אותם בישיבות הכי טובות וכו' וכו', אם הוא לא זכה לעונג הרוחני הזה של "אחת שאלתי..."

מתיתיהו ובניו. חמישה אנשים יוצאים במסירות נפש כזו שלא תתואר להילחם נגד אלפים כשלכאורה הסיכוי אפסי ויש חושך גמור. כשהולכים עם ה' יתברך, הכל אפשרי. כל רגע אפשר להתגבר ולהתחיל מחדש. כפי שמסופר על אחד מגדולי פוסקי דורנו שניחן בראש חלש. והיה היום שמע הוא שבאחת הישיבות המפורסמות ביותר באותה עת מקבלים בחורים רק אם נבחנים על כמה מאות דפי גמרא בעל פה. הבחור דן ישב והגה בתורה יומם ולילה, ימים ושנים, עד שחש שראוי הוא לעמוד למבחן. קם ונסע לשיבה ההיא, ניגש לפני בוחני הישיבה, נבחן לפנייהם אך לא הצליח. במקום להשבר מכך שלאחר כ"כ הרבה שנים של עמל וחזרה לא התקבל הוא לא חשב על כלום, אלא נכנס לישיבה והתיישב ללמוד עד שהרכבת תגיע. ראש הישיבה שנכנס לאולם הישיבה ראה אותו לומד בהתמדה עצומה ונפעם למראה עיניו. הוא ניגש אליו ושאל אותו: "אמור לי, מפני מה עדיין לא נסעת הביתה?" והבחור השיב: היות שנותרו עוד כמה שעות עד צאת הרכבת, חבל היה לי על הזמן,

אֹר הַבֵּית הַיְהוּדִי

מדליקים נר קטן והחושך מיד מתפזר. מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך.

במקום להלחם בחושך, בואו נדליק אור, במקום להדגיש את הרע, את הצד השלילי, בוא נדגיש את הטוב, את החיובי. במקום להתמקד בחסרון, תראה את האדם בכללותו ואז בטח תצליח להבחין בנקודה טובה שיש בו. לפחות אחת.

במקום גערות ומחאות ועין לא טובה אפשר להגיע ללב של יהודי מהכיוון ההפוך, להראות לו את אור היהדות, את היופי שיש בה. נר קטן המבצבץ מפתחים וחלונות של בתי ישראל מזמין את מי שבחוץ להכנס פנימה, את מי שרחוק להתקרב. את מי שבא לעשות "סיור חנוכיית" בסמטאותיה של ירושלים, להזמין אותו פנימה, שיזכה לראות את היופי של הבית היהודי, את היופי של היהדות הפשוטה.

"בית יהודי, בית שהוא משכן, שהשכינה שורה בו, בית שהוא התמזגות של רוח וחומר, של גוף ונשמה, בית של תורה שמושגת על חוקים וכללים הנשגבים מבינת אדם, על הוראה מלמעלה שאין עליה עוררין. בית שמתחנכים בו לענוה והכנעת הלב, לשפלות ולב נשבר, לבטול רצונו מפני הרצון העליון. בית שמסתפקים בו במועט כשיטה ומרצון, בית שהצרכים החומריים נדחקים לשוליים, הם אף פעם לא תופסים מקום בראש. מה יפים הם חיים של צניעות ופשטות, כמה חן וקסם נסוכים עליהם. בית שבו מגרשים את החושך באור, באורה של תורה, של תפילה ומעשים טובים, באור של ויתור, של נתינה בלי שמץ של רצון או ציפיה לקבל משהו בתמורה. פשוט לעשות טוב, פשוט לשמח את בני הבית". (באור פני מלך חיים)

בית של תורה זה בית שנותנים בו דוגמא אישית. שעובדים ועמלים בו לתקן את המידות. אי אפשר לחנך את ילדינו אם לא נחנך קודם כל את עצמנו. הילדים שלנו צריכים לראות הורים שעושים הרבה עבודה פנימית. שלפחות רוצים להשתנות.

"תשקיעו בעצמכם, אז לא תצטרכו להשקיע הרבה בילדיכם" (מורינו הרב). ילדים ניחנו בטבעית עין חדה, כל הדיבורים על תורה ומוסר אינם עושים רושם

ולפיכך התיישבתי ללמוד. משראה זאת ראש הישיבה. נענה ואמר לו: "לא, כאן אתה נשאר! אני מקבל אותך באהבה!" עברו שנים רבות מאותו מעשה, ואותו בחור הצליח יותר מכל אותם בחורים שזלזלו בו מחמת כשרונותיו וידיעותיו, ונהיה מגדולי פוסקי הדור, הקים ישיבה לאלפי תלמידים והכל מכוח מה שהוא לא נשבר, לא התייאש, נלחם יום יום על התעלותו הורחנית - עד שזכה למה שזכה!!!

אור הַסֵּד

בחנוכה האור יורד אלינו, בדיוק למקום בו אנחנו נמצאים. רבי נתן ממשיך את חנוכה ל"ביקור חולים". כשאדם בריא, והוא רוצה לראות את פני המלך, הוא צריך להכין את עצמו, לקשט את עצמו כראוי ולבקש בכל מיני תחבולות רשות להכנס לארמון. הרי המלך לא יבוא אליו. אבל כשאחד מאנשי המלך חולה, ומוטל על ערש דוי רחמנא ליצלן, אזי מתעוררים רחמי המלך והוא הולך לבית של החולה להאיר בו פניו ולהחיותו. ככה אנחנו. חולים וזקוקים להרבה ישועות מאת המלך. ובחנוכה הוא מגיע עד אלינו, לבקרנו בחולינו. על השכינה הקדושה נאמר שלא ירדה מעולם מתחת לעשרה טפחים, אבל בחנוכה היא יורדת ומאירה את החשיכה והבלבול שסובבים אותנו באור האמת, באור השגחת ה' עלינו. וכשם שהמלך מתנהג עמונו, כך הוא דורש מאתנו שנתנהג עם חברינו.

כדי שאדם יזכה לתענוג המושלם, האין סופי, הנצחי של התקשרות והתחברות למלכו של עולם, הוא צריך לצאת מן האהבה העצמית שלו, למרחבים החופשיים של אהבת הזולת. רק בתנאי זה מוכן מלכו של עולם להתקשר ולהתחבר עם אדם ולהאיר לו את הנשמה. אומרת ההלכה שאם יש לאדם שמן בצמצום לכל שמונת הימים ולחברו אין כלום, מוטב שידליק בכל לילה רק נר אחד, ויתן גם לחברו. אסור לאדם להצמצם בארבע אמותיו ולהשאיר את הזולת בחושך. חובה על האדם להפריש מחלקו לחברו, כי אם תניחו בחשכתו, עלולה החשיכה להגיע גם אליך. קיבלנו פח שמן קטן וטהור. צריך להשתמש בו. לשמן איפה שחורק. לאפשר לחיים לזרום בצורה יותר חלקה, יותר נעימה. חסד שאתה עושה עם השני, חיון, תודה, ויתור, פתק קטן על השולחן לפני שעוזבים את הבית, כל אלה מאירים את היום. מאור פנים, מלה טובה, מוסיפים לשני חיים כמו שנאמר: "מאור עיניים ישמח לב, שמועה טובה תדשן עצם (משלי טו, ל) כשאדם כל הזמן חושב איך לשמח את בני משפחתו איך להכניס שמחה לתוך הבית, ככה הוא בונה את הבית שלו.

מורנו הרב: "תאיר פנים לכל אחד, תשמח, תבוא הביתה בשמחה.

כי אם אדם בא הביתה בשמחה, עם חיוכים, עם שירים, זה משפיע על האשה שהיא תלך בקדושה ובצניעות. הילדים יראו שהאבא בשמחה, הם לא יתקלקלו. אבל אם הם רואים שהאבא עצוב, אז הילד אומר, מה אני צריך להיות בבית העצוב הזה? יש לי חברים שמחים, ורקדים... אז הוא מחפש את השמחה בחוץ. לכן לפני שאתה מגיע הביתה, תשב חמש דקות על איזה ספסל ותננוח טיפה, לא להכנס בהול, עם כל הרעש, עם כל העצבים, תכנס שמח הביתה. אולי אשתך שבורה וצריך לעודד אותה, אולי הילד נפל וצריך לשמח אותו, הילד רואה שהאבא לא שמח, האמא לא שמחה, הוא לא מוכן לעצבות של אבא ואמא. עכשיו הוא מתחיל את החיים שלו. הוא מחפש שמחה, הוא רוצה שמחה. אם הבית עצוב, הוא לא ירצה להקים בית כזה, הוא יחפש דברים אחרים אך אם הבית שמח, אם ההורים שמחים והילדים שמחים, כזה בית בדיוק הוא ירצה לבנות."

בית זה מקום שחיים בו בשביל השני. לבלום חזק את הפה ולא להעיר הערות. לשים את האשה במקום הראשון. השמחה של האשה בבית זה המצפן

שמראה לך את הדרך, שמראה לך אם אתה בכיוון בכלל. שלום בית זה מקור כל ההשפעות הטובות, כל הברכה שיש לכן אדם תלוי בשלום בית שלו. זה הדבר שצריך להשקיע בו הכי הרבה.

לכבד את השני, להזהר לא לפגוע באף אדם, לא לבייש אותו, לא לתפוס אותו בקלקלתו. ראית אותו ברגע מבין, ראית אצלו משהו שיכול לבייש אותו, תעמיד פנים שלא ראית, שלא שמעת, תשנה כיוון ואל תפגוש אותו בכלל. כל מה שעושים, לעשות עם כל הלב. לתת צדקה עם כל הלב, לעשות חסד עם כל הלב, לארח עם כל הלב, להגיד מילה טובה עם כל הלב, כשנותנים למישהו משהו עם כל הלב הוא לא כל כך מהר שוכח את זה. לפעמים הוא זוכר את זה כל החיים. אהבת רעים זה חובה. ואהבת לרעך כמוך, אין לך את הפריווילגיה לא לאהוב את השני. צריך להשקיע בזה את כל המאמצים.

"והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה" (ג, א)

מהו הסוד של יוסף הצדיק שהתורה מאריכה ומדברת בו במשך חמש פרשות תמימות? "והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה, שהם בני השפחות, בחינת המשפחות הירודות שבישראל, שהיה יוסף מוריד את עצמו אליהם ביותר כדי לקרבתם. בן שבע עשרה שנה היה יוסף. שבע עשרה גימטריא "טוב", שיוסף היה טוב לכל, כי מצא בהגרוע שבגרועים נקודות טובות ועל ידי זה קרבת לה' יתברך" (ליקו"ה השכמת הבוקר ד, טז). מי יכול לקרב? מי שמבין שיעקר המלחמה שלנו בחיים היא להקטין את הישות ולהגיע לעוד קצת ענוה, מי שעשה עבודה של ביטול, ועוד ביטול, ועוד ביטול, עד שזכה להגיע למקום הכי גבוה שיש, הכי קרוב לקב"ה. וזהו הצדיק. מה מעלתו של משה רבנו? כל המעלה שלו היתה "והאיש משה ענו מכל אדם". זה הדבר הכי חשוב שהוא הנחיל לעם ישראל. ענוה ושפלות. רק אדם כזה יכול לקרב אחרים. רק מאדם כזה ירצו לקבל. מעשה ברבי אבהו, שלפני פטירתו מן העולם ראה מלאכים המעבירים לפניו שלוש עשרה נהרי אפרסמון, אמר להם: למי אלה? ענו לו: כל אלה שלך! התפלא מאוד ואמר: "ואני אמרתי לריק יגעתי" (ילקוט שמעוני). כל ימיו עבד צדיק זה את השם וגם לימד תורה לתלמידים ועם כל זאת לא הרגיש כלל שהוא פועל משהו, הוא סבר כי אינו עושה כלום, מי בכלל מתרגש ממעשיו, מי יודע אם הם חשובים בשמים, מי יודע אם הוא בכלל יוצא ידי חובתו...

ככל שאדם יותר מתקרב לצדיק, כך נפתחות לו העיניים לראות את היופי של העולם, את היופי של התורה והמצוות, את גדולת ה'. כולם רוצים להתקרב. צריך רק לדעת איך לגשת אליהם.

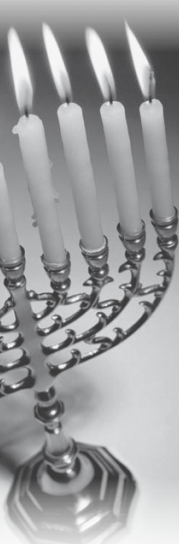
מורנו הרב: "אין אדם

חילוני. נשמה של כל יהודי מחכה ומצפה לניצוץ שידליק אותה. פוגשים יהודים שנראים רחוקים, אך האמונה יוקדת בליבם. צריך לפנות אליהם בענוה, להאיר להם פנים, להקדיש להם זמן, לא להתייאש גם אם אין הצלחה מיידית. צריך להתפלל שכולם יחזרו בתשובה, גם הכי רחוקים."

קרוב לבבות לה' זה מעל הכל. כל אחד בדרכו, כל אחד כיפי יכולתו, אף אחד לא פטור, כמו בסיפור הבא:

הצוואה של דודה קלרה

הביישנות והנחבאות אל הכלים היו ממאפייניו של הבחור החביב - בן

הישיבה - אפרים זיגדון, שעם כל הצטיינותו בלימודי הגמרא ידע להסתיר את מעלותיו. אביו של אפרים, הרב משה זיגדון, מרביץ תורה גדול באזור הצפון, שלח את בנו בכורו לישיבה למצוינים "נחלאות החכמה" בירושלים, לאחר שרבות מן הישיבות שבהן נבחן ביקשו לקבלו למסגרתן.

לאפרים זיגדון הצעיר היה ידיד נעורים בן אותה עיירה, שלא זכה לפקוד באורח סדיר את ספסלי הישיבות, ושמו ברוך יעיש. יעיש זה היה קפיץ חסר סבלנות, אשר נדד בכמה ישיבות ולא מצא את מקומו כתלמיד מן המניין.

ערב מהביל אחד נוחת יעיש מיודענו נרעש ונרגש בבית המדרש של "נחלאות החכמה" ובולש בעיניו אחר זיגדון ידיד נפשו. כשזיהה אותו ניגש והתיישב סמוך אליו ולחש לאוזנו: "ידידי היקר, אני זקוק לעזרתך. מדובר בעניין של פיקוח נפש". "המדובר בדודה שלי, קלרה בת רוזה למשפחת מרדכי היא אישה מסורתית וטובת-לב מאין כמוה... שהתחזקה לאחרונה ביראת שמים. אבל ה' ישמור, מזה שלוש שנים המחלה הממאירה שוכנת בגופה, ולצערי מצבה קשה, על פי הרופאים לא נותרו לה ימים רבים לחיות.

זיגדון הביט בעיניים חודרות בברוך יעיש ויקרו, וארשת של תימהון נפרשה על פניו. "במה אוכל אני לעזור?" שאל.

"אני מבקש ממך שתעשה כל מאמץ כדי שגדול הדור, הרב ירמיהו בן אהרון, יברך אותה." זאת למודעי, כי אפרים זיגדון היה אמנם בחור צנוע אבל היה מיומן וחכם מספיק כדי להסתופף בחצרות חכמי הדור, ליצוק מים על ידיהם וליונק מהם חוכמה יהודית דשנה והשקפת עולם טהורה.

למחרת בשעה עשר בלילה נעצר אמבולנס רחב מימדים מול ביתו של גדול הדור. באמבולנס, על גבי מיטה, מחוברת למכשיר הנשמה, שכבה הדודה קלרה, לצדה אחיותיה הטובות שושנה ורוחמה הסועדות אותה, ולצד נהג האמבולנס ישבו מיודעינו העמיתים הטובים ברוך יעיש ואפרים זיגדון.

אפרים טיפס במעלה המדרגות, ונכנס פנימה. הסלון היה עמוס באנשים שהמתינו בסבלנות, הוא ניגש לרבנית והסביר את המצב. הרבנית בן אהרון נכנסה לחדרו של הרב, שהתה שם כדקה, חזרה ואמרה לאפרים: "הרב בך אותה מעומק הלב וציווה עלי לרדת לאמבולנס לברכה בשמו". שלוש דקות אחר כך נפתחה דלת האמבולנס והרבנית בן אהרון התיישבה סמוך לדודה קלרה ואחזה בידה. "קלרה יקרה", לחשה הרבנית, "בעלי בך אותך מעומק הלב, ואמר: 'שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא'. תתעודדי, את בת של מלך מלכי המלכים, והוא יעשה הכל לטובתך." הרבנית נפרדה בחיובק חם מהדודה קלרה ומשתי אחיותיה.

"קראו לבחור הזה". לחשה דודה קלרה לאחיותיה, וסימנה באצבעה לעברו של אפרים. אפרים עלה לאמבולנס והתיישב בסמוך לחולה. "אתה שומע אפרים ילד צדיק, הרבנית אמרה לי 'שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא', אבל אני יודעת שלא אגיע ליום השבת, לפני שבת אשיב נשמתי לבוראי, אולי לכך התכוון הרב לרמוז - שהרפואה שלי היא המעבר לעולם שכולו טוב. אפרים אני רואה על פניך שאתה צדיק, ולכן יש לי בקשה קטנה ממך. יש לי בן יחיד, שמו מנשה, הוא עוד לא בן 13, ולצערי הוא לא הולך בדרך טובים, אני מבקשת ממך, מתחנת,

עשה כל מאמץ להחזירו בתשובה, שייראה ויתלבש ויתנהג כמוך, ואחר כך שדך אותו, מצא לו בת ישראל כשרה, שיקים בית נאמן בישראל, ואני מביטחה לך שאגיע לחתונתו... תבטיח לי אפרים".

דודה קלרה עצמה עיניה. יומיים אחר כך, ביום שישי לפנות בוקר, היא הלכה לעולמה. שבת היא מלזעוק. אבל היא, כפי שחשה, לא זכתה להגיע לשבת.

חלפו שמונה שנים. הסצנה המוזרה הזו עם דודה קלרה נשכחה לה לגמרי. הבחור אפרים זיגדון התחתן, חזר לעיר מגוריו ונכנס לכולל אברכים.

שמונה שנים והבית עדיין ריק מבכיים והמונם של תינוקות. הדאגה החלה לכרסם בלב הזוג הצעיר.

"אני מבקשת שניסע לגדול הדור הרב ירמיהו בן אהרון שיתפלל בעדנו, זכויותיו רבות הן, ותפילתו אינה שבה ריקם". ביקשה דליה מבעלה, והלה נעתר לה מיד.

מיד כשהבחינה הרבנית בן אהרון בזוג הצעיר, היא סימנה להם להיכנס למטבח, ולעקוף את התור הארוך, ובתוך שתי דקות התיישבו הזוג זיגדון מול הרב וביקשו שהרב יתפלל למענם.

"רבי אפרים הצדיק, התגעגעתי אליך יקירי, אך מה לך לפנות אלי שאתפלל בעבורך, זכויותיך רבות הן, רבות מאוד, אתה אברך חשוב... אבל אמור לי אפרים, האם אתה עוסק גם בקרוב לבבות, בזיכוי הרבים, האם אתה מנסה למשוך לאוהלה של תורה צעירים מסכנים הרחוקים מאור האמת?"

"לא כבוד הרב, אני שוקד על תלמודי בכלל רוב שעות היום, בלילה יש לי חברותא ב'חושן משפט'".

"מצוין, אך מעתה אבקש מכבודך לתת כמה פעמים בשבוע שיעור גמרא לצעירים, מובטחני שאם תשקיע בנערים הללו, הישועה בפתח".

למחרת בבוקר תלה האברך החביב זיגדון כמה מודעות בכתב יד: "שיעור גמרא והלכה לצעירים ייערך מדי ערב בשעה 20:00 בבית הכנסת 'הר סיני' ברחוב בן זכאי. יוגש כיבוד קל".

זה התחיל עם תיכנוניסט מבולבל אחד, שהביא חבר, שהביא עוד חבר, שהביא עוד חבר, ואחרי חצי שנה מנה השיעור של רבי אפרים כ-50 תלמידי תיכון ששטו בצמא מדברותיו. עזרת הנשים החלה להתמלא אף היא.

בסוף אותה שנה כבר נולד משה, בנם בכורם של הזוג זיגדון, והשיעור הקטנטן הפך לקהילת ענק המונה כמה מאות צעירים וצעירות. הרבנית זיגדון עם הנשים, והרב עם הצעירים.

בשנה השניה נולד גבריאל, הבן השני. וקהילתו של הרב זיגדון הצעיר כבר עמדה לגלוש, מה שאילץ אותו לשכור אולם גדול ולהפוך אותו לבית מדרש שוקק חיים מן הבוקר ועד שעות הלילה המאוחרות.

ביקור נוסף אצל גדול הדור שפוסק: "עכשיו מוטלת על כתפך משימה נעלה נוספת, שידוכין. הגיע הזמן שתדאג להקמת בתים נאמנים בישראל".

השידוך הראשון עלה יפה. החתן בעל תשובה, תלמיד מובהק של רבי אפרים. והכלה אף היא בעלת תשובה צדקנית, החתונה נקבעה להיערך באולמי "השמחה הגדולה" בלב העיר. ומי מסדר הקידושין? כמובן, כבוד הרב הצעיר שהוא גם השדכן.

בשעה שמונה בדיוק הגיעו הזוג אפרים ודליה זיגדון לאולם, והנה בכניסה פוגש אפרים את ידידו הוותיק ברוך יעיש. לאחר כמה חיבוקים אמיצים מזכיר יעיש לידידו אירוע היסטורי. "אתה זוכר אפרים, שלפני כעשר שנים נסענו עם דודה שלי קלרה זיכרונה לברכה לרב בן אהרון? אז דע לך אפרים, החתן של הערב, מנשה מרדכי שמו, הוא הבן של דודה קלרה... ועד עכשיו מהדהדת באוזני הצוואה שלה..." - "אפרים", אמרה קלרה, "...יש לי בקשה קטנה ממך. יש לי בן יחיד שמו מנשה, הוא עוד לא בן 13, ולצערי הוא איננו הולך בדרך

טובים. אני מתחננת, עשה כל מאמץ להחזירו בתשובה, ואחר כך שדך אותו, מצא לו בת ישראל כשרה, שיקים בית נאמן בישראל". כך היא ביקשה, אבל אפרים, הבחור הצעיר, מעולם לא שקד לקיים צוואה זו. הצוואה מתקיימת גם בלי לכוון לכך.

כשהבחין מנשה, החתן הצעיר ברבו בפאתי האולם, הוא ניגש אליו בהתרגשות ושאל: "הרב אפרים, אני חייב לספר לך משהו. אני יתום מגיל 13, אמא שלי נפטרה ממחלה קשה. אבל עכשיו, ברגע הגדול והקדוש בחיי, אני מתגעגע אליה. היא חסרה לי, כאילו חסר לי איבר מן הגוף. אהבתי מאוד את אמא, ולדאבוני לא עשיתי לה נחת. אמור לי כבוד הרב, האם אמא שלי תהיה נוכחת בחתונה, האם גם היא תהיה שמחה ביום חתונתי, ביום שמחת לבי?"

הרב אפרים חיבק ארוכות את החתן הצעיר ולחש על אוזנו את כל הסיפור, תוך שהוא מצטט את דברי אמו הגוססת: "אני מבקשת שבני הקטן יהיה בן תורה, ואני מבטיחה לך שאגיע לחתונתו..." - "כך אמרה לי אמך, היא כאן בחתונה ללא ספק. היא הבטיחה, ודע לך יקירי כי, נשמתם של ההורים יורדת מן העולמות העליונים לשמוח בקשר הנישואין של צאצאיהם".

הסיפור עוד לא תם.

מיד לאחר החופה ניגש לרבי אפרים הצעיר נתן מרדכי, אביו של החתן: "כבוד הרב, אני מודה לך על ההשקעה בבני מנשה, הוא בן נפלא, אבל רציתי לבקש ממך עזרה גם בעבורי, ביום ראשון הקרוב, הוצאה לפועל, על פי הנחיית

בנק המשכנתאות שלי, תזרוק אותי מהבית לרחוב. יש לי חוב ע"ס 250,000 ₪ לבנק, תוכל לייעץ לי, כבוד הרב?"

"ר' נתן מרדכי נכבדי, יש לי עצה, שהיא מקור הברכה. תקן אותי אם אני טועה. אבל אתה לא בדיוק שומר שבת... אם כן, שמור שבת החל מהשבת הקרובה, ובחסד השם רפואה קרובה לבוא. שבת היא שורש כל הברכות והישועות".

מפלאי תמים דעות. ר' נתן מרדכי שמר שבת על פי בקשתו של הרב אפרים, שנבעה מזיכרון צוואת קלרה, ובבוקרו של יום ראשון צלצל אצלו הטלפון, ומעברו השני של הקו היה שמעון מרדכי. האחין שחזר מחו"ל. הוא איחל "מזל טוב לנישואי מנשה" והוסיף באותה נשימה: "שמעתי דוד נתן, שיש לך חוב לבנק למשכנתאות, גש אלי למשרדי, עשיתי לא מזמן עסקה גדולה, עם רווח אדיר, אשלם את כל החוב שלך, תגיע... אל תדאג, אף אחד לא יזרוק אותך מן הבית".

שבת היא מלזעוק.

ומוסיף המחבר: הסיפור הנ"ל פורסם בעיתונות, אחרי כמה ימים, בערב פסח, ניגשתי להגיעל כמה כלים, ושם ניגש אלי איש צעיר ואמר: "הרב לוי, נעים מאד, אני מנשה החתן בסיפור האחרון שלך... אשתי ואני קראנו אותו אמש, ובכינו חצי לילה".

עוד מעגל נסגר.

(מתוך סידרת ספריו של הרב יעקב (קובי) לוי)

תפלה

ריבוננו של עולם!

זכה אותי, עם הנר הקטן הזה של חנוכה, להאיר עמוק בחדרי לבבי ולגלות את כל החסדים הקטנים שאתה עושה עמי יום יום, שעה שעה, ואני לא אומר עליהם תודה, או כי אני חושב שזה בזכות ההשתדלות והמאמץ שאני עושה, או כי זה כל כך קטן כביכול, שאני אפילו לא חושב שצריך להגיד על זה תודה.

תודה על הרגעים המיוחדים האלה, המועדים לפורענות, שנשארת בהם רגוע ונינוח ולא נתתי מקום אפילו לטיפה של כעס להתעורר. כמה חזק וכמה גדול אני מרגיש ברגעים האלה.

תודה על כל הרגעים שאני זוכה לוותר אפילו שאני בטוח שאני צודק. כמה קרוב אני מרגיש אז אליך.

תודה על כל החמש רגעים שאני זוכה לפעמים להמתין כדי להתגבר על היצר, כמו למשל כשאני מתאפק לא לגשת שוב למגש ולפרוס עוד פרוסה של עוגת שוקולד, או לקחת עוד צלוחית של גלידה, כמה אני שמח כשאני מגלה שהעצה הזו של "חכה חמש דקות" פועלת. רק שכל כך קשה לעמוד בזה בדרך כלל.

תודה על כל הרגעים שאני זוכה לעצור את המרוץ ולהקשיב למישהו שפתאום עוצר אותי כדי לספר משהו, כדי להתייעץ. ואם אני גם זוכה לתת עצה טובה, כזאת שכבר ניסיתי אותה בעצמי הרבה פעמים ואני בטוח בה, אז השמחה במיוחד רבה.

תודה על כל הרגעים, שהם מעטים עדיין, כשקורה איזה שיבוש בתוכניות, כמו למשל

כששכחנו משהו אחרי שכבר יצאנו לדרך, ואני זוכה לא רק להגיד בפה, גם להרגיש בלב שהכל מאת ה' והכל לטובה. ריבוננו של עולם תעזור לי בזה.

תודה על כל הרגעים היפים בהם ראיתי או שמעתי אחד מבני המשפחה אומר משהו, מגיב על משהו, עושה משהו בצורה כל כך יפה, נכונה, בוגרת, אמיתית, כמה נחת יש לי מהרגעים האלה.

ריבוננו של עולם, אפשר למלא דפים שלמים ברגעים הקטנים האלה, שהם בעצם לא כל כך קטנים, ומה עם הדברים הגדולים? מה עם כל החסדים שעשית עמי מיום היותי על האדמה עד היום הזה?

ריבוננו של עולם, אין לי מילה אחרת רק... תודה.

שמך שואג!
מנחם אזולאי

תרומות ניתן להעביר לת.ד. 57943, ירושלים - או לחשבון בנק הדואר 20685668. כל תרומה תתקבל בברכה.

ניתן לקבל את הגיליון בדואר אלקטרוני ע"י שליחת מייל לכתובת: r.m.azolai@gmail.com

בנושאי הקדשות ו/או הנצחות נא לפנות לטל. 03-9339013; 050-4139631 *** בשאר נושאי העלון ניתן לפנות לטלפון: 050-4181488; 02-5374711